

د پښتو ژبې الفبې

د لومړي ټولگي لپاره

ترتیب کونکئ : محمد سلیم عزیز

يادونه

څرنگه چې زموږ گران هيواد وال ديولپرستونزو او ناخوالوله کبله دې ته اړشول چې ځانونه دخپل گران هيوادله تودې غيږې څخه گوښه کړي او په يوه پردي هيواد کې دژوندی پاته کېدواو خپلو بچيانودروزی له پاره يوځای غوره کړي.

نوهمداعلت و چې افغانان دنړی گوټ گوټ ته مهاجرشول. د مهاجرت او جلاوطنی په ژوند کې دپول پول ژباو بېلا بېلو کلتورونوسره مخامخ شول چې يوشمير افغانانو خپل ځانونه په پردی ټولنه کې داو لادونو په شمول منحل کړل خوځينو خپل ټول افغانی کلتوری او مذهبی ميراثونه له ځان سره وساتل او دهغوی دودی له پاره يې نور هم گړندی گامونه واخيستل چې په دی هکله د مهاجرت په ژوندکی پيرکتابونه چاپ او وليکل شول اوهم په پرديو هيوادونوکی علمي ، ادبی ، مذهبی اوفرهنگی مرکزونه جوړسول.

سويډن هم يوله هغو هيوادونو څخه دی چې دافغانانو په شمول دنړی له هرگوټ څخه وگړو پناه ورته راوړې ده. څه چې د يادونی وړدی هغه داچې دلته زده کوونکی کولای سي چې په ښوونځی کې دمورنی ژبی زده کړه وکړي اود دولت له خوا ورته ټوله مرستی ورکول کيږي.

داچې ما دلته ددروکالورا په دی خوادمورنی ژبی (ښوونکی په توگه دنده ترسره کړې ده، نو دهغه اړتيا له مخی چې زموږ گران زده کوونکی يې د پردی چاپيريال او ژبی په مينځ کې وخپلی مورنی ژبی ته لری، دې ته وهڅولم چې څنگه وکولای شوپه ښه اوساده توگه زده کوونکی لومړی دخپلی ژبی الفبی اودتورويوځای کول (ښلول) زده کړي، ځکه چې زموږ په ژبه او ليک دود کې يو لړ عربي او فارسي توری اوکليمی هم گډې دي. اوله بلې خوا زمور دالفبی توری په ځانگړی (آزاد) اويوځای سوي (ښلولی) حالت کې توپير لري يا په بل عبارت په بيل ، مينځ او پای کې بيل بيل شکلونه لري.

کله کله کوم توری (زېر - زور يا پيښی) لری ، خو زده کوونکی دهغوی پرځای (ا . ی . و) ليکی. داچې مور دزورکی لپاره کوم ځانگړی شکل يا توری نه لروچې زده کوونکی يې و پيژني اوله بلې خوا يې دخپلی ژبی دليکلو - لوستلواو اوريدلوسره هم لږ مشغولتيا سته نو په ليکنه کې دزورکی پرځای (الف) کاروي.

همدارنگه دښوونځی د (ې) او (و) دښکلونو اواستعمال په هکله پير زده کوونکی دليکلو او لوستلو په وخت کې ستونزی لري.

ددی له پاره چې تریوحده پوری دشاگردانوسره مرسته وسي نو همدا دالفبی توری سره دهغودفونيمیک شکل ليکل شويدي.

محمد سليم "عزیزی"

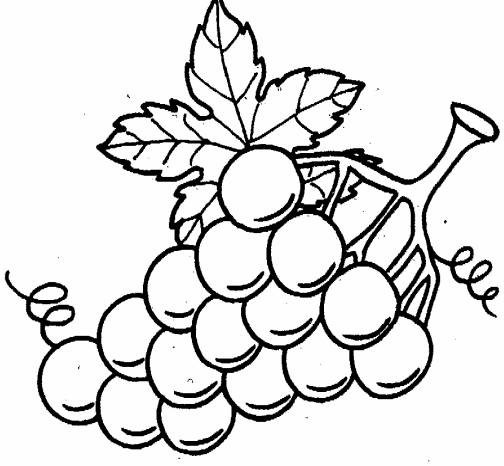
دښوونکی ښوونکی - مالمو

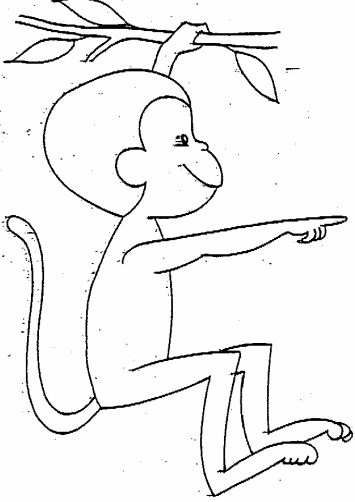
سويډن

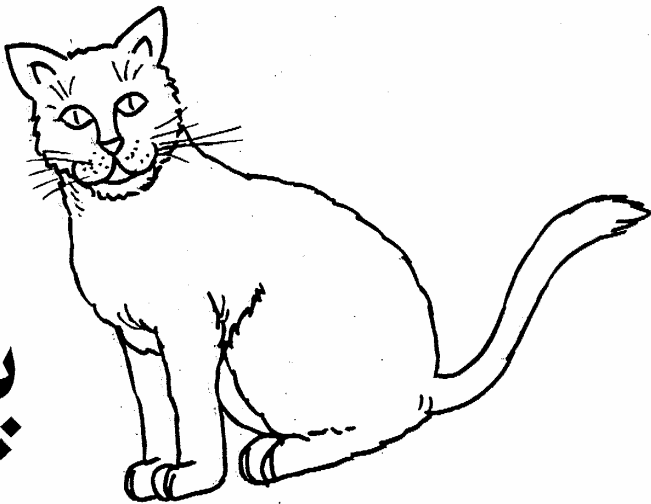
دېنتوزېي بشپړه الفبې دفونېمېك شكل سره

فونېمېك شكل	پېستو مثالونه	فونېمېك شكل	پېنتو توري	فونېمېك شكل	پېستو مثالونه	فونېمېك شكل	پېنتو توري
sam	سم	s	س	sar - atal	سر - اتل	a	ا
shlombe	شلومبې	sh	ش	ás - wyár	آس - ويار	á	آ
shāgəlay	بناغلی	sh	بش	bār	بار	b	ب
şadiq	صادق	ş	ص	pašto	پېستو	p	پ
zarar	ضرر	z	ض	tor	تور	t	ت
taqat	طاقت	t	ط	tol	ټول	t	ټ
zālim	ظالم	z	ظ	sābit	ثابت	s	ث
çadat	عادت	ç	ع	joṛ	جوړ	j	ج
ghamay	غمی	gh	غ	hasil	حاصل	h	ح
fāsila	فاصله	f	ف	khor-xor	خور	kh	خ
qānun	قانون	q	ق	chākū	چاکو	ch	چ
kār	کار	k	ک	zāy	ځای	z	ځ
gaḍ	گډ	g	گ	šok	څوک	š	څ
lās	لاس	l	ل	dod	دود	d	د
mor	مور	m	م	zaki	ذکی	z	ذ
nan	نن	n	ن	der	ډېر	d	ډ
maṇā	منه	ṇ	ڼ	rap	رپ	r	ر
wāda	واده	w	و	zor	زور	z	ز
har	هر	h	ه	rūnd	ړوند	r	ړ
yor	يور	y	ی	zhag	برغ	zh	ب
				zhwand	ژوند	zh	ژ

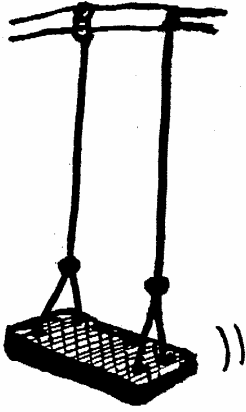
فونيميك شكل	پښتو مثالونه	فونيميك شكل	پښتو توري
kor	کور	o	و
sūr	سور	ū	و
sur	سُر "موزیک"	u	پېښ
Imzá	إمضا	ɪ	زېر
Ibráhim	إبراهيم	ɪ	زېر
wir	ویر	i	ي
lari	لري	i	ي
ter	تېر	e	ې
ḍer	ډېر	e	ې
maste	مستې	e	ې
saray	سړی	ay	ی
zmaray	زمری	ay	ی
largay	لرگی	ay	ی
heləy	هېلې	əy	ی
šapləy	خپلې	əy	ی
hagəy	هگې	əy	ی
nikə	نیکه	ə	زورکی
zɪə	زړه	ə	زورکی

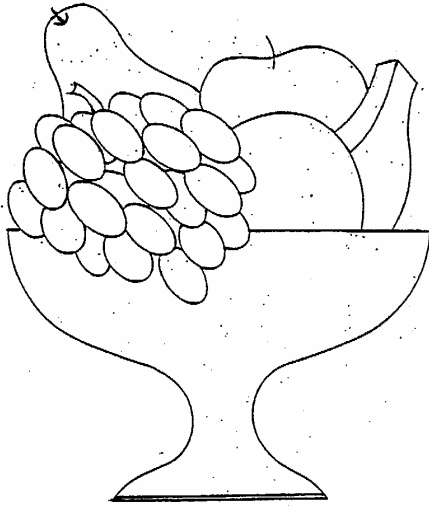
Alif	a	الف	ا
			
انگور			
پای	مینح	پیل	
ا	ا	ا	
رہنا - خندا	کال - تار	ام - اور	
بابا - ژرا	باغ - مار	انا - اوہیں	
ماما - دوا	بنار - لار	انار - اوہ	

Be	b	ب	بی
بیزو			
پای	مینج	پیل	
ب ب	ب	ب	
سپب - ریاب	خبر - تبله	باد - باز	
جیب - دریاب	تبر - محبت	باغ - برخه	
غاب - سپلاب	اکبر - کباب	بل - بکس	

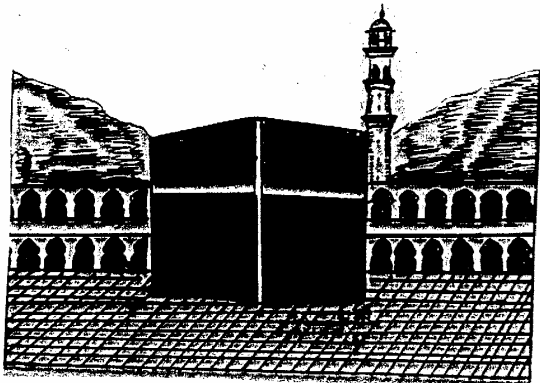
Pe	p	پی	پ
			
<p>پیشو</p>			
پای	مینح	پیل	
پ پ	پ	پ	
تپ - توپ	سپی - شپه	پاک - پنہ	
کروپ - رپ	سپین - خپل	پیالہ - پوخ	
چپ - جیپ	خپلی - سپک	پنبہ - پیاز	

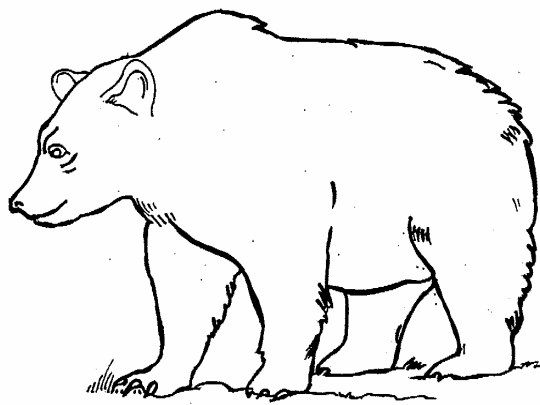
Te	t	تی	ت
			
<p>تبر</p>			
پای	مینح	پیل	
ت ت	ت	ت	
کبنت - عزت	ستر - کتل	تور - توپ	
پوست - لوست	کتاب - ستار	تله - تود	
سخت - توت	پبنتو - پوبنتنه	تار - تش	

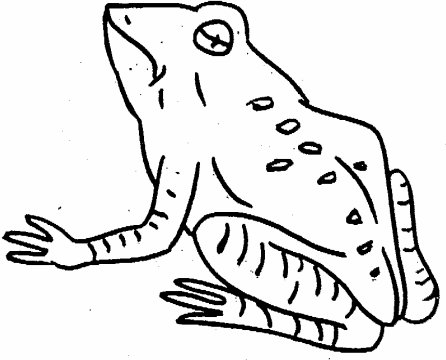
Te	t	تہ	تہی
ہال			
پای	مینح	پیل	
تہ	تہ	تہ	
لتہ - بوت	ختکی - مالٹہ	تال - توکر	
ختہ - کوتہ	کتہو - ختہی	تول - تنبل	
کتہ - لوتہ	گتہ - ہتہی	تینگ - تگر	

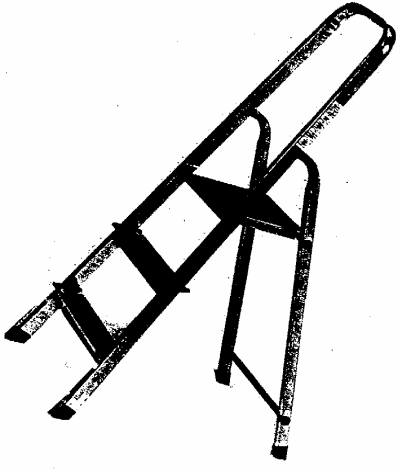
ث	ثي	س	Se
			
ثمر "مېوہ"			
پیل	مینح	پای	
ث	ث	ث	ث
ثواب - ثانیہ	مثال - مثلث	مثلث - حارث	
ثابت - ثنا	مثقال - کثافت	مؤنث - لیث	
ثور - ثقیل	کثیف - تاثیر	عبث - غیاث	

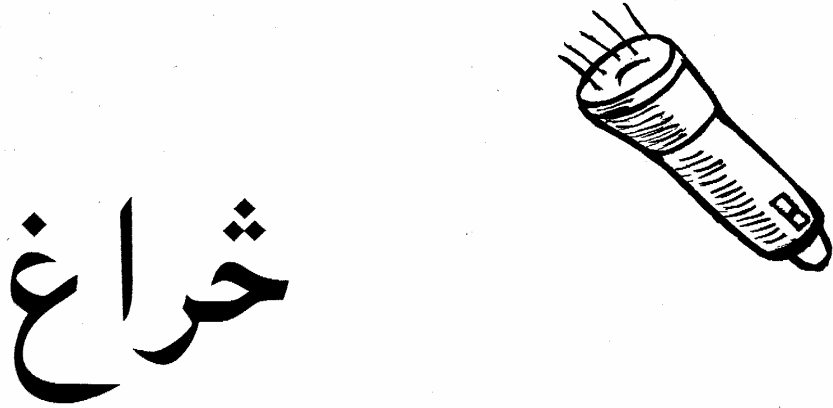
ج	جیم	ز	z im
 <h1 style="font-size: 2em; margin: 0;">جواری</h1>			
پیل	مینح	پای	
ج	ج	ج	ج
جال - جبب	نجات - نجیب	کونج - تاج	
جار - جوړ	نچار - سجده	حج - علاج	
جنگ - جلا	تجارت - مجید	گنج - سراج	

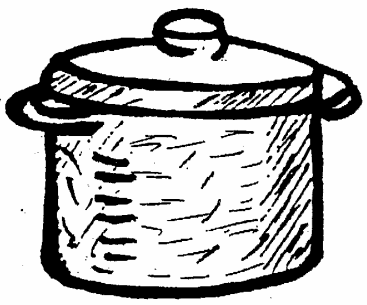
ح	حی	h	He
			
<h1>حج</h1>			
پیل	مینح	پای	
ح	ح	ح	ح
حمد - حلوا	محمد - محبت	مسح - جراح	
حمل - حق	سحر - تحقیق	ملح - ملاح	
حاجی - حلال	نصیحت - شحم	نکاح - اصلاح	

khe	Kh	خې	خ
خرس			
پای	مینح	پیل	
خ	خ	خ	
مخ - بناخ	بخاری - تخته	خدای - ختکی	
پوخ - تریخ	بخمل - بخت	خور - خپل	
ملخ - سیخ	سخت - تخت	خاله - خر	

Che	ch	چې	چ
			
<h1>چنگو بنه</h1>			
پای	مینح	پیل	
چ	چ	چ	چ
میچ - پوچ	میچن - پنچر	چوکی - چای	
گیچ - مالوچ	میچک - کوچنی	چاره - چنار	
گیچ - کوچ	کیچل - میچلوغزه	چرگه - چوغکه	

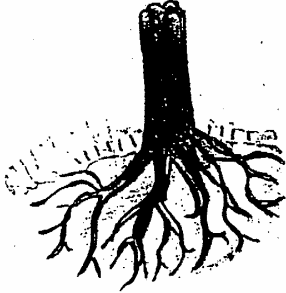
Ze	Z	حی	ح
حینہ			
پای	مینح	پیل	
ح	ح	ح	
لمونح - ترینح	انحور - پنحہ	حدران - حنگل	
اوریح -	مخکہ - بنوونحی	حالی - حان	
ورح -	بنحہ - اینحر	حیرک - حولی	

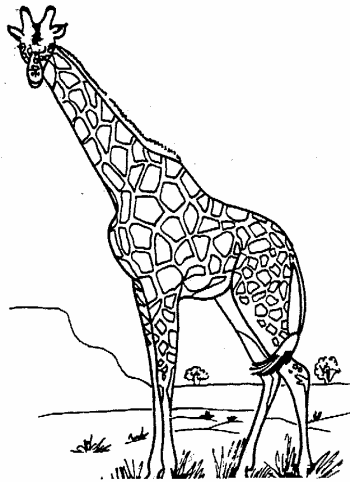
Se	S	شي	خ
			
پای	مینح	پیل	
خ	خ	خ	
پخ - سمخ	هخه - هیخکله	خوک - خبنتن	
لوخ - بوخ	نخا - هیخوک	خار - خلور	
هیخ - خرخ	لمخی - پایخی	خنگ - خرخ	

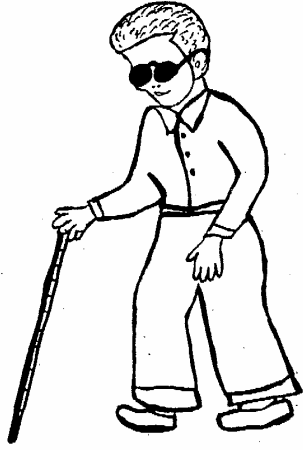
Dal	d	دال	د
			
<h1>دپگ</h1>			
پای	مینج	پیل	
د د	د	د	
خوند - رود	لیندی - خندل	دپگ - دابن	
لوند - درد	کنده - لیدل	دوا - دبت	
قند - باد	ژرنده - بیده	دوست - دام	

Zal	Z	ذال	ذ
			
پای	مینح	پیل	
ذ	ذ	ذ	
محاذا - تعویذ -	مذکور - تذکره -	ذبیح - ذهن -	
کاغذ -	مذکر - تکذیب -	ذاکر - ذکر -	
	کذب -	ذکاوت - ذخیره -	

Dal	d	ڊال	ڊ
ڊول			
ڀاڻي	مِينڇ	ڀيل	
ڀ	ڀ	ڀ	
ڀنڊ - گوڍ	ڪڍه - گڍوه	ڀنگر - ڊال	
ڀڳڍ - هوڍ	ڄونڊي - لنڊي	ڀوڍي - ڀپر	
ڀنڍ - ڀنڍ	هڀوڪي - برنڊه	ڀار - ڀول	

Re	r	رې	ر
			
<h1>رینه</h1>			
پای	مینخ	پیل	
ر	ر	ر	
لمر - تار	درد - وری	رسی - روژه	
کور - هپر	مرگ - دروند	رپگ - روغ	
بنار - ډپر	چرگ - درواغ	رنگ - رشتیا	

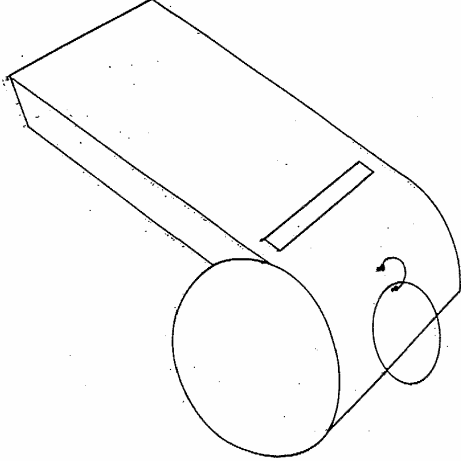
Ze	Z	زې	ز
زرافه			
پای	مینح	پیل	
ز	ز	ز	
تېز - راز	پزه - تازه	زړه - زنه	
مېز - پیاز	عزت - مزه	زخم - زمري	
پرهېز - ناز	وزه - دروازه	زوی - زور	

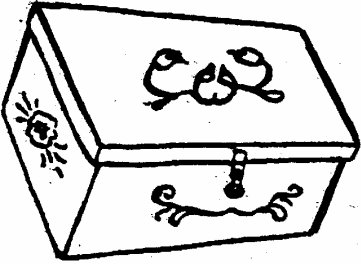
Re	R	رې	ر
			
<h1>رونند</h1>			
پای	مینح	پیل	
ه	ه	ه	
میر - زور	شیری - سیرک	رونند	
ککر - جور	پیری - سیری	رنگ	
خر - مور	غارہ - تیرل	رینگی	

Zhe	Zh	زې	ز
 ږمنځ			
پای	مینځ	پیل	
ږ	ږ	ږ	
زیر - خور	تیری - مپری	ږیره - ږلی	
ږ - کور	ږی - مورک	ږمونځ -	
مپړ - غور	تیره - کیری	ږغ -	

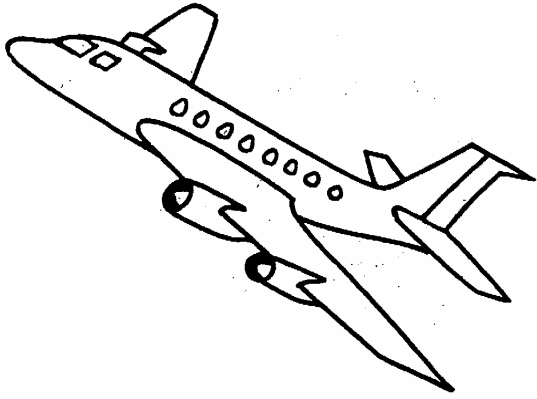
Zhe	zh	ژې	ژ
			
			
پای	مینح	پیل	
ژ	ژ	ژ	
دژ -	نژدې - لژند	ژبه - ژوند	
	روژه -	ژمی - ژرنده	
	رژېدل -	ژاوله - ژر	

Sin	S	سین	س
 <h1>سیپور می</h1>			
پای	مینح	پیل	
س س	س	س	
لس - لاس	پسرلی - نسیم	سر - سخت	
نرگیس - درس	پسه - قسم	سپین - سل	
نس - اودس	مستی - نسکور	سور - سابه	

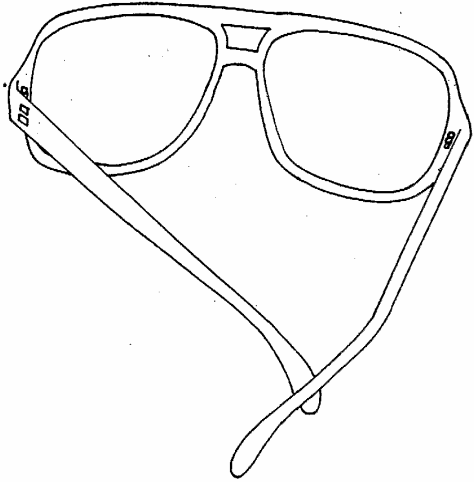
Shin	sh	شین	ش
			
<h1>شپلک</h1>			
پای	مینح	پیل	
شش	ش	ش	
تاش - ماش	کشر - حشمت	شیری - شوخ	
ایش - آش	مشر - تشناب	شیدی - شال	
کش - گاش	تشویش - وپشل	شل - شین	

ص	صوات	Şad
		
<h1>صندوق</h1>		
پیل	مینح	پای
ص	ص	ص ص
صابون - صحت	مصرف - محصل	خلص - خلاص
صبر - صاحب	محصول - نصیب	خالص - خاص
صحبت - صیاد	رخصت - مصر	تخلص - خواص

Zad	ز	غودات	ض
ضابط			
		پیل	مینح
ض ض ض		ض	ض
مريض - مرض		مضر - عضویت	ضرب - ضرر
قبض - حوض		مضمون - قضا	ضعیف - ضیاً
نبض - عوض		مرتضی - فضل	ضرور - ضابط

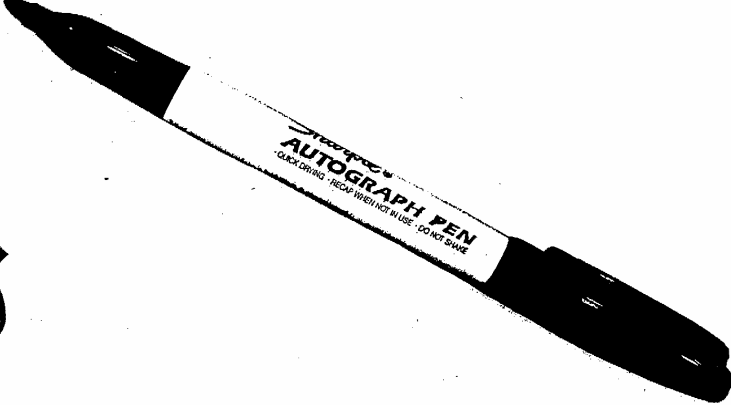
Ta	t	طوا	ط
			
<h1>طیاره</h1>			
پای	مینح	پیل	
ط ط	ط	ط	
ضابط - شرط	لطیف - مطیع	طاووس - طاهر	
غلط - خیاط	مطلب - قطر	طلب - طیاره	
فقط - احتیاط	قطره - قطب	طرف - طواف	

Za	z	ظوا	ظ
 <p>ظروف "لوني"</p>			
پای	مینح	پیل	
ظ	ظ	ظ	
حفیظ - لحاظ	لحظه - مظلوم	ظریف - ظالم	
حافظ - محفوظ	مظاهره - نظر	ظفر - ظلم	
	نظام - نظافت	ظاهر - ظهر	

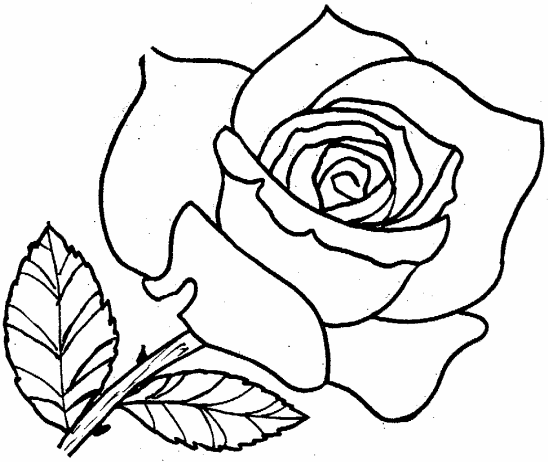
ع	عين	ع	cyn
			
<h1>عينك</h1>			
پیل	مینح	پای	
ع	ع	ع	
عزت - عبرت	معلم - نعیم	شمع - وداع	
علم - علی	معلوم - انعام	طمع - شعاع	
عیب - عمر	نعمت - معروف	طالع -	

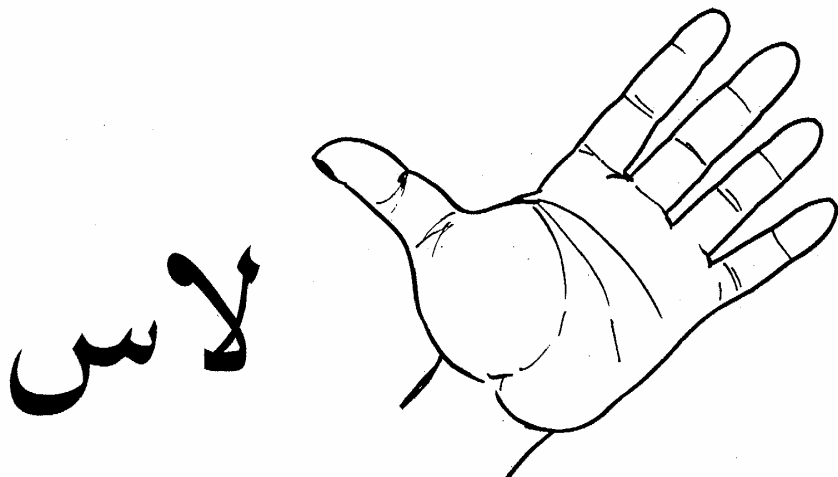
Ghayn	gh	غین	غ
غوا			
پای	مینح	پیل	
غغ	غ	غ	
چغ - خراغ	نغری - بغل	غر - غابن	
نپغ - باغ	نغمه - مغز	غاب - غورن	
بالغ - درواغ	لغت - تغیر	غوبنی - غت	

Fe	f	فی	ف
			
<h1>فیلمرغ</h1>			
پای	مینح	پیل	
ف ف	ف	ف	
شریف - اشرف	صفت - هفته	فقیر - فخر	
لطیف - اطراف	مفت - صفر	فابریکه - فرق	
لطف - طواف	نفت - تفریق	فرید - فکر	

Qaf	q	قاف	ق
			
<h1>قلم</h1>			
پای	مینح	پیل	
ق ق	ق	ق	
خالق - فرق	عقرب - منقل	قند - قوي	
شفیق - اخلاق	نقل - فقر	قلم - قطی	
حق - فاروق	مقاله - حقیقت	قبر - قوت	

Kaf	k	کاپ	ك
			
<p>کور</p>			
پای	مینج	پیل	
کک	ک	ک	
هلك - نوك	مكتب - سكور	کور - كخوره	
ليك - ورك	بنكلى - تکر	کپله - كمبله	
كيك - سوك	بكس - چكش	كار - كنبت	

Gaf	g	گاپ	گ
			
<h1>گلاب</h1>			
پای	مینخ	پیل	
گگ	گ	گ	
رگ - جنگ	خنگل - انگور	گپدی - گتہ	
رنگ - خوگ	ہگی - بنگری	گنہل - گیدرہ	
دپگ - ڈاگ	منگی - منگل	گام - گولہ	

Lam	l	لام	ل
			
پای	مینخ	پیل	
ل ل	ل	ل	
شَل - کال	قلم - کپله	لمر - لاس	
تلل - خوړل	هلك - بلا	لوند - لښته	
ليكل - ليدل	هيلی - كلك	ليك - لت	

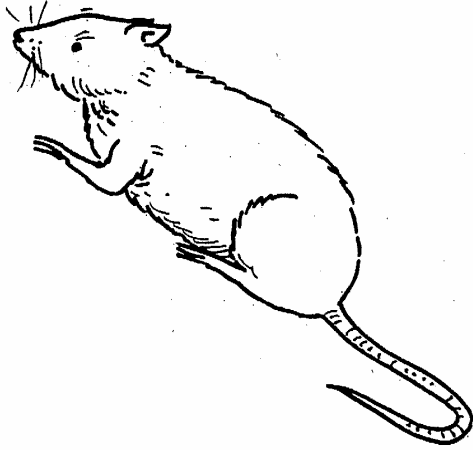
Mim

m

ميم

م

مورک

پای

مینح

پیل

م م

م

م

قلم - پیغام

لمر - جمیلہ

مور - مخ

مریم - سلام

شمع - محمد

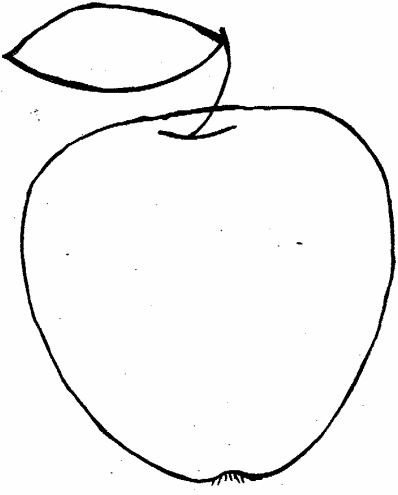
مشر - مکتب

نیم - دام

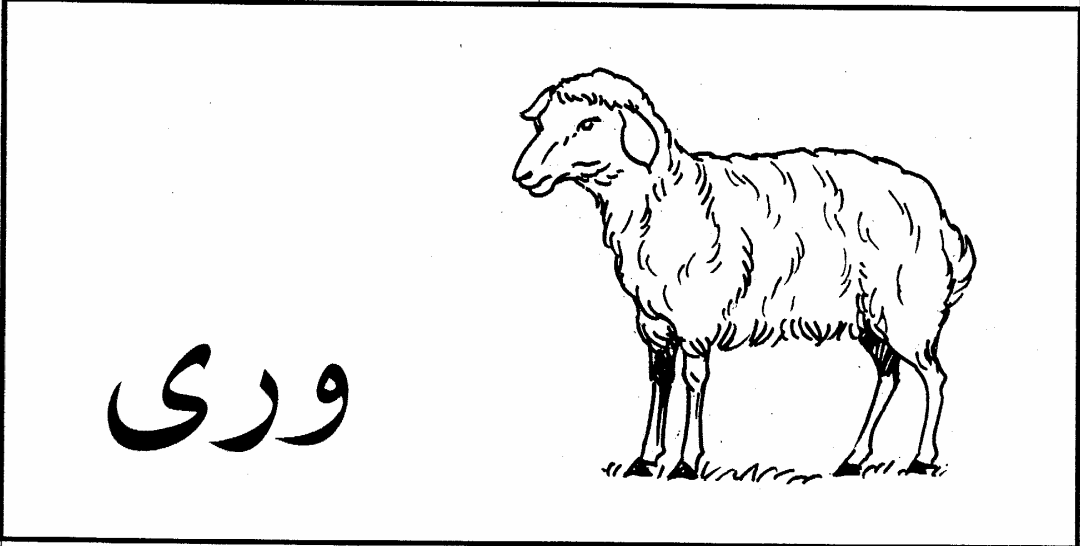
لمونخ - احمد

مار - مینہ

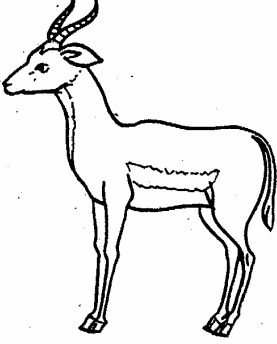
Nun	n	نون	ن
ناک			
پای	مینح	پیل	
ن	ن	ف	
چمن - حان	خدا - قند	نوم - ناوکی	
مپرمن - کان	سیند - بند	نوی - نازو	
ستن - بردن	سندره - جنگ	نیم - نرگیس	

Nun	ن	نور	ن
<p>منه</p> <p>* په پښتو ژبه کې داسې لغت نشته چې د "ن" په توري باندې پيل شي.</p>			
پای	مینځ	پیل	
ن	ن	ن	ن
کون - بن	گنل - منه		*
رون - گن	کنی - بنکه		
پان - اتن	چنل - بنهار		

Waw	u/o	واو	و
-----	-----	-----	---

پای	مینح	پیل
و	و	و
پیشو - کپو	کور - جوړ	وخت - وینس
زردالو - بیزو	اور - هیواد	وطن - وینی
خانگو - تارو	خور - توپ	واله - ورك

He	h	هې	ه
			
<p>هوسی</p>			
پای	مینح	پیل	
ه ه	ه	ه	
تخته - بیده	سهار - مهال	هندوانه - هوا	
اوبه - زره	مهربان - مهدي	هيله - هلك	
سكه - گډوه	قهر - نهنگ	هگی - هېر	

Ye	i	يي	ي
يوم			
پای	مینح	پیل	
ي ي	پ	ي	
سپی - چای	هپر - تبل	يوم - یتیم	
لرگی - حای	دپر - هپل	ياقوت - يو	
سرای - حی	مپله - مبخ	يخ - يوسف	

ay	ی نرمه یی	
پای	مینح	پیل
ی ی	-	-
لرگی - سپری	ی ”نرمه - ملینه یی“ پہ پیل اومینح کی نہ راخی.	
کبلی - مہری		
تنکی - بری		

əy	ی بنخینه یی	
پای	مینخ	پیل
ی ی	-	-
هگی - شری	ی : درنه یا ثقیله یی دکلمو په پیل او مینخ کی نه لیکل کیږی.	
هپلی - ډوډی		
نجلی - کری		

ye	e	يِي	يِي
پاي	مينج	پيل	
يِي	پ	-	
مستي - شيدي	هپر - كپله	يِي "مجهوله - وره" دكلمې په پيل كي نه راخي.	
ترخي - ادې	دپر - مپله		
پتاهې - تودي	مپنه - تپر		